

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cautela Confessarii Pro Foro Sacramentali Occasione
Decretorum S. M. Alex. VII. Innoc. XI. Et Alexandri VIII. ...**

Matthaeucci, Augustín

Francofurti Ad Moenum, 1711

Cap. XXXII. Excusati à recitatione Breviarii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40684

CAPUT XXXII.

*Prop. LV. ab Innoc. XI. & c.**Excusati à recitatione Breviarii.*

1 Prop. 54. *Qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, potest autem reliquas Horas, ad nihil tenetur, quia major pars trahit ad se minorem.*

Author propositionis fuit Navarrus in cap. quando de consecrat. dist. 1. apud Cardenas dissert. 53. & Joan. De la Cruz 3. præcept. art. 3. du. 17. ex regula illa, quod major pars trahit ad se minorem: ergo, concludit, impotens recitare majorem partem Officii, non tenetur minorem. Verum allata regula nil Navarro favet, cum efformata sit ex cap. Cum in cunctis, de his, que sunt à major. par. cap. ubi textus loquitur de majori parte personarum, in aliquod unum consentientium, & statuit standum esse pro majori parte. Et ita à majori parte personarum communi voluntate consentientium in aliquod, fit transitus ad majorem partem objectorum terminantium diversam obligationem; & ideo paritas non currit. Multa enim deducerentur absurda, si valeret: nam sequeretur, quod debens mille aureos non peccaret contra justiciam, non solvendo centum, vel quinquaginta, quæ posset, dum esset impotens ad majorem summam solvendam: & quod volens dare in elemosynam centum, non peccaret contra Religionem non dando decem, tametsi hæc posset, quia impotens foret ad nonaginta; & quod impotens ad jejunandos triginta dies in Quadragesima, non peccaret contra abstinentiam, non jejunando reliquos alios, quos posset: quas illationes credo nullum concessurum, secluso etiam decreto Innoc. damnantis propositionem. Quæ licet, ut jacet, agat solum de recitatione Officii, ex ea tamen omnia illa, & alia plura incommoda colliguntur.

Ratio autem cur pars minor Capituli differens majorem sequi debeat, est, quia hujus judicia, consilia, & resolutiones præsumuntur meliora, prudentiora, atque utiliora Republicæ, ut expressè indicatur in allegato cap.

2. De obligatione, aliisque necessariis spectantibus ad Horas Canonicas diximus lib. 1. cap. 25. ad quem locum Confessarium remitto, cum hic agendum sit dumtaxat de causis excusantibus à recitandis Horis Canonicis, vel à toto, vel in parte. Has DD. generaliter ad tres reducunt, I. Ad impotentiam physicam: ut, dum quis caret Breviario, vel est omnino cæcus, vel viribus destitutus. II. Ad impotentiam moralem: ut, cum quis sine magna difficultate, vel corporis periculo, Horas recitare non potest. III. Ad dispensationem justa causa, & urgente necessitate obtentam.

3. Nota, materiam præcepti aliam esse dividuam, seu divisibilem, & aliam individuam, seu indivisibilem: dividua dicitur, quæ habet plures partes, ad quarum singulas præceptum obligat: ut præceptum jejunandi in Quadragesima, quæ continet plures jejunii dies, in quorum singulis seorsim præceptum obligat divisibiliter; quemadmodum abstinentia à carnibus, & unica refectio constituentes jejunium, divisibiliter præcipiuntur sic, ut,

dragesima, non peccaret contra abstinentiam, non jejunando reliquos alios, quos posset: quas illationes credo nullum concessurum, secluso etiam decreto Innoc. damnantis propositionem. Quæ licet, ut jacet, agat solum de recitatione Officii, ex ea tamen omnia illa, & alia plura incommoda colliguntur.

Ratio autem cur pars minor Capituli differens majorem sequi debeat, est, quia hujus judicia, consilia, & resolutiones præsumuntur meliora, prudentiora, atque utiliora Republicæ, ut expressè indicatur in allegato cap.

2. De obligatione, aliisque necessariis spectantibus ad Horas Canonicas diximus lib. 1. cap. 25. ad quem locum Confessarium remitto, cum hic agendum sit dumtaxat de causis excusantibus à recitandis Horis Canonicis, vel à toto, vel in parte. Has DD. generaliter ad tres reducunt, I. Ad impotentiam physicam: ut, dum quis caret Breviario, vel est omnino cæcus, vel viribus destitutus. II. Ad impotentiam moralem: ut, cum quis sine magna difficultate, vel corporis periculo, Horas recitare non potest. III. Ad dispensationem justa causa, & urgente necessitate obtentam.

3. Nota, materiam præcepti aliam esse dividuam, seu divisibilem, & aliam individuam, seu indivisibilem: dividua dicitur, quæ habet plures partes, ad quarum singulas præceptum obligat: ut præceptum jejunandi in Quadragesima, quæ continet plures jejunii dies, in quorum singulis seorsim præceptum obligat divisibiliter; quemadmodum abstinentia à carnibus, & unica refectio constituentes jejunium, divisibiliter præcipiuntur sic, ut,

Mattheus Cautela Confess.

(Bbbb)

ut,

ut, qui repetita refectioe egot, debeat à carnibus abstinere: & qui jejuniū frangit, carnes in prima refectioe comedendo, debeat postea ab alia refectioe, & esu carniū abstinere per dicta lib. 1. cap. 16.

Individua verò illa est, quæ vel non habet plures partes, ut Communicatio in Paschate; vel si habet, præceptum non obligat ad singulas seorsim, sed ad omnes conjunctim: sic Confessio annua, quam Ecclesia præcipit, continet tres partes, cordis contritionem, oris Confessionem, & operis satisfactionem, sed Ecclesia non præcipit unam seorsim ab aliis, sed omnes tres conjunctim, ad unum Sacramentum conficiendum.

4. Quæritur, an præceptum recitandi Officium Canonicum respiciat materiam dividuam, & divisibilem, ita ut obliget, etiam ad recitandas singulas Horas seorsim ab aliis?

Resp. Affirmativè, prout expressè Innoc. Qui in decreto dixit, obligationem præcepti recitandi Horas Canonicas extendi ad recitandas reliquas Horas, ab eo, qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, potest autem reliquas; sed hoc est, materiam præcepti de recitandis Horis esse dividuam, & divisibilem. Ided, qui non potest recitare omnes Horas, tenetur vi præcepti eam recitare, quam potest: nam quævis Hora per se est Canonica Oratio, & præcipitur divisibiliter. Laym. lib. 1. tract. 4. cap. 19. num. 7. & lib. 4. tract. 1. cap. 6. num. 2. Ilung. tract. 5. disp. 1. quest. 1. art. 6. à num. 41.

5. Quæritur, an carens Breviario teneatur recitare eam partem Breviarii, quam tenet memoria?

Resp. Affirmativè; quia, qui tenet memoria totam, vel partem Breviarii, is amplius non habet impotentiam physicam, vel moralem, ergo non excusatur est communior sententia. Layman. cit. à num. 6. Gobat. experient. Theol. tract. 5. num. 717. Ilung. ibidem & Cardenas dissert. 33. cap. 5. num. 26.

6. Sed quid, si carens Breviario, memoriter sciret omnes psalmos nocturni sine lectionibus?

Resp. Suarez apud Cardenas negat eum obligari ad recitandos Psalmos, eum non potest, & Lectiones; quia, ut sic, Psalmi illi non sunt Matutinum nec integra Hora, cum hæc constet Psalmis, Antiphonis, Versiculis, Lectionibus, & Responsoriis, quæ videntur indivisibilitate præcipi, ita ut præceptum respiciat omnia illa per modum unius.

Affirmat cit. Layman. Ilung. & Cardenas cap. 4. num. 30. Ratio est, quia licet Psalmi non possint integri Hora nominari, tamen sunt pars notabilis unius magnæ Horæ; ergo, sicut impotens recitare Matutinum, & alias Horas, non deobligatur à recitando v.g. Completorio, quod potest, nec major pars trahit ad se minorem; ita, impotens recitare Lectiones non excusatur à recitandis Psalmis, quos vel memoriter scit, vel commodè potest in Libro, diurnali occupato: nec pars minor debet ad se majorem trahere. Istis assentior. Observat Cardenas ibidem præceptum recitandi singulas Horas terminari ad illas divisibilitate ita, ut quis obligatus maneat ad recitandam Horam taliter, quod si non possit totam recitare, tenetur ad ipsius partem notabilem, Quod est

est cultui Dei, & Religioni favorabilis: in cuius favorem, semper est pronuntiandum, cum ex opinionum varietate dubium oritur.

Et id maximè procedit, quando quis potest tantum Horæ recitare, quantum sufficeret ad peccatum mortale, si omitteretur, ut optimè Layman. & Ilfing. Quænam autem dicenda sit pars notabilis in omissione recitationis. Vide lib. cit. num. 4.

7. Sed quaeritur, an qui non potest recitare secundum, & tertium Nocturnum ex Matutino, possit autem primum, teneatur ad istum.

Resp. Affirmativè; ratio est, quia præceptum Ecclesiæ, ut terminatur ad Nocturnos, continet materiam dividuam. Olim enim tres Nocturni dicebantur separatim in tribus vigiliis noctis, ut refert Durantus de ritib. Eccles. lib. 3. cap. 3. sub. num. 1. & cap. 5. ergo præceptum obligat ad quemlibet Nocturnum per se, etiam independentè ab alio: certè omittens Nocturnum Paschatis, & Pentecostes à mortali non excusatur; ergo Nocturnus cadit per se sub præcepto.

8. Sed quid, si quis foret impotens ad recitandum Matutinum, & potens ad Laudes?

Resp. Teneretur Laudes recitare, quia Laudes sunt pars notabilis divini Officii, per se sub præcepto; quæ olim separatim à Nocturnis dicebantur, ut idem Durantus ubi supra testatur, in quarta scilicet vigilia Noctis. Recitatis Nocturnis, primo, in prima: secundo, in secunda: tertio, in tertia: in quarta Vigilia Laudes dicebantur, ut ibid. cap.

5. ostendit (modo, etiam in nocte Nativitatis separantur à Matutino) ergo, quod conjunctim cum Nocturnis recitentur, non facit, quin secundum se sub præcepto cadant; ergo impotens recitare Nocturnos, debet Laudes, dum potest.

Hæc, servata proportione, possunt applicari laborantibus cæcitate.

9. Quaeritur, quid agendum agrotò, habente certitudinem de impotentiâ recitandi integrum Officium, & dubitante, & possit sine lesione unam parvam Horam recitare?

Resp. Tenetur recurrere ad consilium timorati Medici, vel Confessarii, aut alterius prudentis viri, & prudenti consilio parere; vel rogare Prælatum habentem facultatem pro commutatione. Vide Cardenas cap. 3. num. 22. Layman. etiam lib. 4. tract. 1. cap. 4. num. 22. & Fellic. tom. 1. exam. num. 456. Quod si dubium non deponat, debet recitare: quia cum dubio practico nunquam licet operari.

Circa occupationem, propter quam excusatur quis à recitatione Officii illud notandum est; quod debet esse gravis moraliter, necessaria, & talis, ut sine scandalo, vel notabili detrimento, proprio, vel alieno omitti, aut differri non possit, & cum recitatione moraliter consistere nequeat, ut, si alias quis non posset se sufficienter parare ad concionem, coram frequenti populo habendam, vel in Hebdomada sancta audire penitentes ad Confessionale confluentes, & alia Parochiæ ministeria exequi. Verum, quando potest recitatio intra eundem diem naturalem anteponi, vel postponi, debet, ut scripsit Layman.

(Bbbb 2)

man.

man. cit. num. 1. Nec studium literarum est sufficiens excusatio, ut quis per se ipsum non recitet: vel satisfaciatur, si recitet per alium: obligatio enim est personalis vide prop. 21. ab Alex. VII. damnatam lib. 1. cap. 14. num. 16.

Circa dispensationem verò etiam sciendum est. Quòd dispensatio non tenet, nisi iusta accedat causa, vel necessitas ad dispensationem sufficiens; idè Beneficiarius, qui à Papa dispensationem obtinet super recitatione Officii, si causa exposita in supplici Libello non sit subsistens, nulla est: quia dispensatio non datur, nisi propter causam; & tenetur restituere fructus beneficii.

10. An verò Praelati Regulares possint cum suis subditis dispensare? Videant ipsi quid potestatis ex consuetudine, vel ex privilegio ad dispensandum cum ipsis habeant. Hoc unum observo ex Illung. ab Julio III. sub 22. Octob. 1582. fuisse concessum Praepositis Generalibus Societatis Jesu, ut ii, quibus ipsi communicassent suam auctoritatem, possent cum infirmis, qui propter infirmitatem viderentur excusandi à recitatione Officii, infirmitate durante, in aliud Opus pium, seu leviozem Operationem commutare. Quod privilegium per communicationem ad alios Regularium Praelatos videretur extendi.

11. Quæritur, an Moniales excusentur à privata recitatione Horarum, dum Choro desunt?

Resp. Vide lib. 1. cap. 25. num. 2. & ex ibi dictis nega.

12. Quidam volunt excusari Clarissas propter disposita ab Eugenio IV. Non. Febr. 1456. const. incipit. Ordinis tui, apud

Confess. de privileg. Mend. In qua, praemisso, quod in Regula prima B. Clara continerentur centum, & tria præcepta Regularia; infra subdit: Declaramus, & volumus, quod in nullius prædictorum transgressione, præterquam eorum quatuor, quæ concernunt principalia vota, obedientie scilicet, paupertatis, castitatis, & clausurae, & super electione Abbatisse, & depositione, peccatum mortale incurram. Et cum unum ex illis præceptis sit divinum recitare Officium, idè Clarissæ non videntur sub mortali ad illud obligari privatim.

Propter quæ tamen non debent Clarissæ deobligari à debito recitandi privatim Horas Canonicas, nec excusari à mortali, si non recitent; nam declaratio Eugenii solum tangit præcepta, consuetudines, & obligationes Clarissis proprias quibus ultra vires erant gravate, ut innuunt illa verba, præcepta regularia, non verò consuetudinem cunctis Religiosis utriusque sexus, Choro addictis communem, ut est illa de recitandis Horis privatim, ex dictis ubi supra.

CAPUT XXXIII.

Prop. LV. & LVI. ab Innoc. XI. &c.

Præceptum Communionis.

1 Prop. 55. Præcepto Communionis annua satisficit per sacrilegam Dominum educationem.

Prop. 56. Frequens Confessio, & Communio, etiam in his, qui gentilitate vivunt, est nota prædestinationis.

2. Præceptum annua Communionis habetur cap. Omnis utriusque; xxi. cap. nis. & remiss. ubi hæc sunt: Suscipiens reverenter, ad minus in Pascha Eucharistia Sacramentum; & in Trid. sess. 13. can. 9.